

Retningslinjer for offentlig støtte til etablering og reetablering av private sidespor og godsterminaler

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 13.10.2010.

1. Bakgrunn for støtteordningen

Støtteordningen er ment å være et incentiv til å overføre godstransport fra veg til jernbane gjennom å bidra med økonomisk støtte til private aktører som ønsker å foreta investeringer i privat eid jernbaneinfrastruktur. Overføring av godstransport fra veg til jernbane er et politisk mål fordi transport med jernbane gir en lavere miljø- og ulykkesbelastning. Ordningen er godkjent av ESA, jf Dec. No: 267/10/COL.

Spørsmål om ordningen kan rettes til Jernbaneverket, Trafikk og Marked v/Torry Kristiansen, e-post torry.kristiansen@jbv.no.

2. Formålet med retningslinjene

Formålet med retningslinjene er å fastlegge rammene for støtteordningen samt å sikre mest mulig effektiv og lik behandling av søknader om støtte til tiltak som faller innenfor støtteordningen.

3. Støtteordningens virkeområde

Støtteordningen gjelder kun for prosjekter/tiltak som skal knytte seg til det offentlige jernbanenettet i Norge.

4. Forhåndsavklaringer

For å falle innenfor støtteordningen er det en forutsetning at Jernbaneverket på forhånd har funnet tiltaket mulig å gjennomføre, herunder vurderinger av kapasiteten på den aktuelle jernbanestrekningen, ressursituasjonen i Jernbaneverket og andre faktiske forhold som måtte ha betydning (omtales i det følgende som Jernbaneverkets mulighetsstudie). Prosjekteringen av sidesporet eller terminalen skal derfor foretas av eller godkjennes av Jernbaneverket. For å kunne komme i betraktning under støtteordningen er det et krav at prosjekteringen eller godkjenningen inneholder en bekreftelse på at de prosjekterte tiltak er tilfredsstillende i forhold til planlagt bruk og når det gjelder tilknytning til det offentlige jernbanenettet.

Dersom tiltaket gjelder infrastruktur som skal eies av Jernbaneverket, må tiltakshaver/søker videre sørge for at bruken av infrastrukturen er avklart med Jernbaneverket og at bruken vil være av en slik karakter at tiltaket kvalifiserer til offentlig støtte, jf. punkt 6 II.

Søker er selv ansvarlig for å innhente de nødvendige bekreftelser og dokumenter fra Jernbaneverket, og forplikter seg videre til å dekke Jernbaneverkets kostnader forbundet med arbeidet.

Dokumentasjon for at Jernbaneverket anser tiltaket som mulig å gjennomføre skal foreligge før innsending av søknad om støtte, og skal vedlegges søknaden om støtte.

5. Hvem som kan få støtte

Støtte kan ytes til fysiske eller juridiske personer som er eller vil bli eiere av privat sidespor eller godsterminal i Norge.

Støtte ytes ikke til søkere som har mottatt annen offentlig støtte til jernbaneinfrastruktur i forbindelse med etablering eller reetablering av det aktuelle sidesporet eller godsterminalen.

Støtte ytes ikke til søkere som mangler betryggende økonomisk grunnlag. Et selskap vil bli vurdert å være uten betryggende økonomisk grunnlag dersom selskapet kvalifiserer for statsstøtte iht. ESAs retningslinjer for statsstøtte til selskaper i krise.

6. Tiltak som omfattes av støtteordningen

- I. Investeringer i jernbaneinfrastruktur på private sidespor eller private godsterminaler, herunder både nyetablering og reetablering for løpende bruk.
- II. Investeringer i jernbaneinfrastruktur som er eid av eller skal bli eid av Jernbaneverket, dersom tiltaket i hovedsak skal benyttes av støttemottaker, noen som opptrer på vegne av støttemottaker eller støttemottakers leverandører eller kunder.
- III. Erverv av grunn eller rettigheter i grunn som er nødvendig for etablering av ny jernbaneinfrastruktur, men som ikke vil ha verdi av betydning ved nedleggelse av infrastrukturen.
- IV. Andre investeringer som er nødvendige for å sikre realisering av tiltak omtalt i punktene I og II.

Med jernbaneinfrastruktur menes faste installasjoner med minst 10 års forventet teknisk levetid og som er nødvendige for bruk av jernbane som transportmiddel. Dette omfatter normalt spor, sporveksler, signalsystem, kontaktledningsanlegg, strømtilførsel, lasteramper og lastegater samt prosjektledelse.

7. Tiltak som ikke omfattes av støtteordningen

- I. Tiltak forbundet med drift eller vedlikehold av jernbaneinfrastruktur
- II. Tiltak på jernbaneinfrastruktur som ikke skal være åpen for konkurrerende togselskap
- III. Tiltak på jernbaneinfrastruktur som skal eies av Jernbaneverket, og hvor Jernbaneverket vil ha vesentlig nytte av etablering av infrastrukturen
- IV. Tiltak som kun er nødvendige for nødssituasjoner (ikke for regulær bruk)
- V. Jernbaneverkets mulighetsstudie for etablering eller reetablering av sidespor eller godsterminal

8. Støttens form og innhold

Støtten kan ytes i form av økonomisk tilskudd eller i form av varer eller tjenester fra Jernbaneverket. Jernbaneverket er ansvarlig for å beregne verdien på de varer eller tjenester som ytes.

Samlet støttebeløp i ordningen fastsettes årlig.

Maksimum støtte ved nyetablering av infrastruktur utgjør NOK 260,- pr. 1000 nettotonnkilometer gods antatt overført p.a., beregnet ut fra en overføringsperiode på 5 år.

Ved reetablering av infrastruktur utgjør maksimum støtte NOK 130,- pr. 1000 nettotonnkilometer gods antatt overført p.a., beregnet ut fra en overføringsperiode på 5 år.

Støtten skal ikke overstige 50 % av totalt investeringsbehov i jernbaneinfrastruktur for det aktuelle tiltaket.

9. Krav til søknaden

9.1 Formalia

Søknaden sendes som brev eller elektronisk til Jernbaneverket, Trafikk og marked, postboks 4350, 2308 Hamar eller postmottak@jbv.no.

Søknad om støtte skal inneholde all informasjon som kreves framlagt i disse retningslinjene og dokumentasjon for at alle krav i disse retningslinjene er oppfylt, se nærmere beskrivelse nedenfor under punkt 9.2 - 9.3.

Dokumentasjon for at Jernbaneverket anser tiltaket som mulig å gjennomføre (jf punkt 4) skal vedlegges søknaden, samt dokumentasjon for at søker har dekket Jernbaneverkets kostnader i denne sammenheng.

Dersom tiltaket gjelder infrastruktur som skal eies av Jernbaneverket, må tiltakshaver/søker fremlegge dokumentasjon for at bruken av sidesporet er avklart med Jernbaneverket og at bruken vil være av en slik karakter at tiltaket kvalifiserer til offentlig støtte, jf. punkt 6 II.

For søkere som er juridiske personer skal det i tillegg vedlegges kopi av firmaattest samt skatteattest som ikke er eldre enn 3 måneder.

Søknader som ikke inneholder fullstendig informasjon eller dokumentasjon kan avvises uten realitetsbehandling.

9.2 Beskrivelse av tiltaket

Søknaden skal inneholde fullstendig beskrivelse av tiltaket med framdriftsplan inkl. start- og avslutningstidspunkt samt budsjett, finansieringsplan og søknadssum. Det skal fremgå hvem som er ansvarlig for planlegging.

9.3 Krav til nytten av tiltaket og dokumentasjon av nytten

Søknaden skal inneholde en begrunnelse for hvorfor det omsøkte tiltaket er relevant og nødvendig for å overføre transport fra veg til jernbane og hvorfor det er nødvendig med støtte for å få realisert tiltaket.

Kostnadene ved tiltaket skal stå i forhold til nytten ved tiltaket. Søknaden skal derfor inneholde en grunnlagt beregning av hvilket transportvolum som vil bli overført fra veitransport til jernbanetransport som følge av tiltaket (oppgis i overført nettotonn og nettotonnkm p.a.). Dette gjelder uavhengig av om det gjelder eksisterende transportere eller nye transportere, altså nye transportere som uten støtte ville ha blitt transportert på veg.

Søknaden skal videre inneholde en kostnadsberegning for jernbanetransport og vegtransport av de aktuelle godsmengder.

Søknaden skal inneholde informasjon om hvorvidt andre enn støttemottaker vil eller kan bruke sidesporet eller terminalen, og om det er mulig for andre å utnytte sidesporet eller terminalen dersom støttemottaker ikke lenger skulle ha bruk for infrastrukturen.

10. Vurdering av søknad

Søknader vurderes løpende, ut fra tidspunktet for når komplett søknad er mottatt hos Jernbaneverket. Dersom Jernbaneverket behandler flere søknader samtidig og det ikke er tilstrekkelig midler til alle søkere, vil tiltakene bli prioritert etter nytten av tiltakene og støttebehov.

Dersom de avsatte støttemidlene i sin helhet er brukt opp for det kalenderåret søknaden sendes inn, vil søknaden automatisk overføres til påfølgende kalenderår.

11. Saksgang - Meddelelse om vedtak

Jernbanedirektøren avgjør alle søknader om støtte.

Da det skal foretas en evaluering av de innkomne søknadene, må søkerne påregne 6 ukers saksbehandlingstid for evaluering av søknader. Søkere vil få meddelelse om vedtak fortløpende etter hvert som vedtakene blir fattet.

12. Utbetaling av støtten

Støtte til investeringstiltak utbetales når tiltaket er ferdigstilt og utgiftene er bekreftet av revisor. Det er et vilkår for utbetaling av tilkjent støtte at ferdigstilling og innsending av revisorbekreftelse foretas innen den i vedtaket fastsatte ferdigstillingsfrist.

13. Forvaltningsloven og offentleglova

Jernbaneverket er et statlig organ under Samferdselsdepartementet. Forvaltningslovens bestemmelser, herunder bestemmelsene om saksbehandling, enkeltvedtak og klageadgang, gjelder på vanlig måte.

Som hovedregel er dokumenter til og fra Jernbaneverket offentlige. Unntak fra offentlighet må ha hjemmel i lov av 19.5.2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

12. Endring av retningslinjene

Samferdselsdepartementet kan, i samråd med Jernbanedirektøren, på et hvert tidspunkt endre disse retningslinjene.